

Soluționarea contestațiilor fiscale are șansa sa devina o procedura mai obiectiva

Amânata de mai multe ori, preluarea de către Ministerul de Finanțe a activității de soluționare a contestațiilor fiscale, aflată acum în subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, a intrat în linie dreaptă și urmează să fie operaționalizată până la finalul acestei luni, 31 martie fiind termenul asumat de autorități pentru finalizarea întregului proces de reorganizare administrativă. Măsura este una importantă pentru companii pentru că este menită să aducă o obiectivitate mai mare asupra soluțiilor pe care le primesc atunci când contestă decizii de impunere sau alte acte fiscale emise de ANAF.

Deși a fost introdusă la nivel legislativ în 2020 și ar fi trebuit să fie gata încă din luna iunie a anului trecut, trecerea activității de soluționare a contestațiilor de la ANAF la MF s-a dovedit un proces laborios și îndelungat, care a presupus atât elaborarea unei legislații secundare și terțiare, cât și efectuarea unor operațiuni administrative și organizatorice complexe. Implementarea acestei măsuri a fost amânata în mod repetat, termenul fiind mutat de la 21 iunie 2021 la 1 octombrie 2021 și apoi la 31 martie 2022.

În prezent, întreg cadrul legal pentru implementarea acestei măsuri este complet, după ce Guvernul a publicat, în luna februarie, HG nr. 238/2022, ultimul pas legislativ necesar pentru ca activitatea de soluționare a contestațiilor să poată fi mutată efectiv la nivelul Ministerului de Finanțe.

Potrivit normelor legale, ANAF va mai soluționa contestații doar până la 31 martie 2022, urmând ca pentru contestațiile aflate în curs de soluționare la data de 31 martie, precum și pentru cele depuse după această dată, Ministerul de Finanțe să fie instituția care va decide asupra rezultatelor respectivelor contestații depuse de contribuabili.

Mutarea soluționării contestațiilor formulate împotriva ANAF vine ca o măsură utilă pentru companii, ea fiind necesară pentru a asigura o mai mare obiectivitate acestei proceduri. Până acum, atât activitatea de control fiscal, cât și cea de soluționare a contestațiilor se aflau în subordinea ANAF, astfel ca instituția ajungea în poziția de a impune atât sarcina fiscală ce revine fiecărui contribuabil, cât și sarcina de a-și cenzura propriile decizii de impunere sau acte emise în procedurile de stabilire a creanțelor fiscale, ceea ce nu asigura pentru contribuabili o imparțialitate decizională în ceea ce privește judecarea contestațiilor.

În practică se ajungea la situații în care companiile depuneau contestații împotriva unor decizii emise de inspecții fiscale, iar acele contestații erau soluționate de către colegii ai acelor inspecții. Mai mult chiar, pentru anumite acte administrativ-fiscale, altele decât titlurile de creanță fiscală (de exemplu, decizia de respingere a cererii de eșalonare, decizia de suspendare a inspecției fiscale, decizia de declarare a inactivității), contestațiile se soluționau chiar de către compartimentul sau serviciul care emisesese actul administrativ-fiscal respectiv.

În același timp, aceasta reorganizare administrativă va permite o interpretare unitară la nivel național a legislației fiscale și evitarea situațiilor de până acum, când pe aceeași problemă organele fiscale teritoriale aveau abordări diferite, uneori chiar contradictorii.

Așadar, prin această nouă organizare, companiile ar urma să câștige pe cel puțin două paliere: pe de-o parte demersul lor de contestare va fi tratat într-un mod independent, iar pe de altă parte, soluționarea contestațiilor fiscale va fi făcută chiar de către instituția care elaborează legislația, astfel ca interpretarea ei va fi mai aproape de intenția reglementării.

Rămâne însă și un semn de întrebare cu privire la noua structură: în ce măsură va fi respectat termenul de soluționare a contestațiilor prevăzut de Codul de procedură fiscală? Termenul de soluționare este de 45 de zile și este bine știut că în practică acest termen nu este respectat, în unele cazuri ajungându-se și la întârzieri de până la 6 luni (la împlinirea caruia contribuabilii au dreptul de a se adresa direct instanței) sau mai mult. Prin urmare, dacă direcțiile de soluționare a contestațiilor din cadrul ANAF nu au putut asigura soluționarea la timp a contestațiilor, va putea noua structură să respecte termenul de 45 de zile? Rămâne de văzut.